

Viering van de Kerstnacht

24 december 2024

Martinidiensten

Vieringen voor student en Stadjer

Hartelijk welkom in deze viering van de Kerstnacht.

Met velen komen wij hier samen in deze mooie, oude kerk. Al vele eeuwen wordt hier het verhaal gehoord en gevierd, dat hoop geeft, dat een verlangen in ons wakker houdt naar vrede en goedheid onder de mensen. Ieder zal dat op zijn of haar eigen wijze invullen en beleven. Maar de inspiratiebron ligt bij het bericht dat ooit aan herders is gebracht: een kwetsbaar kind geboren in armzalige omstandigheden als teken van Gods nabijheid, als teken van een grote vrede. Dat wekte bij de herders hoop en verwachting. Vannacht worden we opnieuw uitgenodigd om in dat oude bericht nieuwe mogelijkheden van leven te ontdekken.

Deze dienst is voorbereid met Martin de Bruijn van de Werkgroep Martinidiensten.

Het Gelegenheidskoor Martinidiensten staat onder leiding van Ton Tromp. Jan de Roos bespeelt het Martiniorgel.

Harmonie '67 staat onder leiding van Jan Wijenberg.

Voorganger is Tiemo Meijlink.

VOORDAT DE VIERING BEGINT

Het trombonekwartet van Harmonie '67 speelt "Dona nobis pacem" in canon.

Als voorbereiding op de dienst zingen we enkele kerstliederen. Om te beginnen Lied 444, "Nu daagt het in het oosten" (tekst J. Riemens Sr., melodie M. Vulpus 1609).

1 Nu daagt het in het oos-ten,
 het licht schijnt o - ver - al:
 Hij komt de vol-ken troos-ten,
 die eeu-wig heer-sen zal.

2 De duisternis gaat wijken
van de eeuwenlange nacht.
Een nieuwe dag gaat prijken
met ongekende pracht.

4 De zonne, voor wier stralen
het nacht'lijk duister zwicht,
en die zal zegepralen,
is Christus, 't eeuwig licht!

3 Zij, die gebonden zaten
in schaduw van de dood,
van God en mens verlaten
begroeten 't morgenrood.

5 Reeds daagt het in het oosten,
het licht schijnt overal:
Hij komt de volken troosten,
die eeuwig heersen zal.

Vervolgens "Once in Royal David's City" (tekst H.J. Gauntlett, melodie C.F. Alexander).

The image shows a musical score for the hymn "Once in Royal David's City". It consists of six staves of music, all in G major (one sharp) and 4/4 time. The melody is simple and consists of eighth and quarter notes. The score is written in a single system with a large, faint watermark in the background that reads "Liedboek Online".

Liedboek Online

1 Once in royal David's city,
Stood a lowly cattle shed,
Where a mother laid her baby
In a manger for his bed:
Mary was that mother mild,
Jesus Christ her little child.

2 He came down to earth from heaven
Who is God and Lord of all,
And his shelter was a stable,
And his cradle was a stall;
With the poor, and mean, and lowly,
Lived on earth our Saviour holy.

3 And through all his wondrous childhood
 He would honour and obey,
 Love, and watch the lowly maiden,
 In whose gentle arms he lay;
 Christian children all must be
 Mild, obedient, good as he.

4 For he is our childhood's pattern,
 Day by day like us he grew,
 He was little, weak and helpless,
 Tears and smiles like us he knew;
 And he feeleth for our sadness,
 And he shareth in our gladness.

5 And our eyes at last shall see him,
 Through his own redeeming love;
 For that child so dear and gentle
 Is our Lord in heaven above;
 And he leads his children on
 To the place where he is gone.

6 Not in that poor lowly stable,
 With the oxen standing by,
 We shall see him; but in heaven,
 Set at God's right hand on high;
 When like stars his children crowned
 All in white shall wait around.

Dan "Stille nacht, heilige nacht" (tekst J. Yserinkhuysen, naar J. Mohr;
 melodie F. Gruber).

1 Stil - le nacht, hei - li - ge nacht!

Da - vids zoon, lang ver wacht,

die mil - joe - nen eens za - li - gen zal,

wordt ge - bo - ren in Bet - le - hems stal,

Hij, der schep-selen Heer,

Hij, der schep-selen Heer.

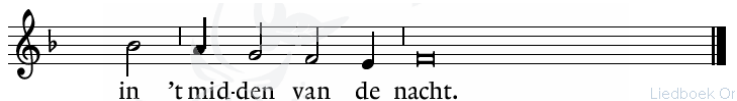
Liedboek Or

2 Hulploos Kind, heilig Kind,
 dat zo trouw zondaars mint,
 ook voor mij hebt Ge U rijkdom ontzegd,
 wordt Ge op stro en in doeken gelegd.
 Leer me U danken daarvoor.
 Leer me U danken daarvoor.

3 Stille nacht, heilige nacht!
 Vreed' en heil wordt gebracht
 aan een wereld, verloren in schuld;
 Gods belofte wordt heerlijk vervuld.
 Amen, Gode zij eer!
 Amen, Gode zij eer!

En tenslotte Lied 473, "Er is een roos ontloken" (tekst J. Wit, vrij naar 'Es ist ein Ros entsprungen'; melodie 16de eeuw / Michaël Praetorius 1609).

1 Er is een roos ont - lo - ken
 uit bar - re win - ter-grond,
 zo - als er was ge - spro - ken
 door der pro - fe - ten mond.
 En Da - vids oud ge - slacht
 is weer op-nieuw gaan bloei - en

2 Die roos van ons verlangen,
 dat uitverkoren zaad,
 is door een maagd ontvangen
 uit Gods verborgen raad.
 Maria was bereid,
 toen Gabriël haar groette
 in 't midden van de tijd.

3 Die bloem van Gods behagen
 heeft, naar Jesaja sprak,
 de winterkou verdragen
 als alledorste tak.
 O roos als bloed zo rood,
 God komt zijn volk bezoeken
 in 't midden van de dood.

ORDE VAN DIENST

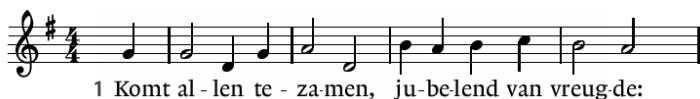
HET BEGIN VAN DE DIENST

Stilte

Harmonie '67 SPEELT "Carol of the shepherds. Meditation on 'Quem pastores laudavere'" (een kerstlied uit de 14de eeuw, arrangement Philip Sparke; te onzent bekend als Lied 486, "Prijs de Heer die herders prijzen").

BEGROETING EN OPENINGSGEBED

Wij ZINGEN Lied 477, "Komt allen tezamen" (tekst/vertaling/bewerking C.B. Burger, G. Landman; melodie onzekere herkomst, 18de eeuw?).

komt nu, o komt nu naar Bet - le - hem!
 Ziet nu de vorst der en-gelen hier ge - bo - ren.
 Komt, la-ten wij aan-bid-den,
 komt, la-ten wij aan-bid-den,
 komt, la-ten wij aan-bid-den die ko - ning. Liedboek On

2 De hemelse eng'len riepen eens de herders
 weg van de kudde naar 't schamel dak.
 Spoeden ook wij ons met eerbied'ge schreden!
 Komt, laten wij aanbidden, komt, laten wij aanbidden,
 Komt, laten wij aanbidden die koning.

4 O Kind, ons geboren, liggend in de kribbe,
 neem onze liefde in genade aan!
 U, die ons liefhebt, U behoort ons hartel
 Komt, laten wij aanbidden, komt, laten wij aanbidden,
 Komt, laten wij aanbidden die koning.

KYRIE en GLORIA

Na het gesproken Kyriegebed zingen wij Lied 301A, "Kyrie eleison"
 (orthodox).

Ky - ri - e e - le - - i - son.
 Chris - te e - le - - i - son.
 Ky - ri - e e - le - - i - son.

Als 'Gloria-lied' zingen wij, in navolging van de engelenzang in de Kerstnacht, Lied 487, "Eer zij God in onze dagen" (tekst W. Barnard, Franse volksliedmelodie).

1 Eer zij God in on - ze da-gen,
 eer zij God in on - ze tijd.
 Men-sen van het wel - be-ha-gen,
 roep op aar - de vre - de uit.
 Glo - ri-a
 in ex - cel - sis De - o.
 Glo - ri-a
 in ex - cel - sis De - o.

Liedboek Ori

2 Eer zij God die onze Vader
 en die onze Koning is.
 Eer zij God die op de aarde
 naar ons toe gekomen is.
 Gloria in excelsis Deo.
 Gloria in excelsis Deo.

3 Lam van God, Gij hebt gedragen
 alle schuld tot elke prijs,
 geef in onze levensdagen
 peis en vreê kyrieleis.
 Gloria in excelsis Deo.
 Gloria in excelsis Deo.

DE DIENST VAN HET WOORD

GROET

Voorganger: De Eeuwige zal bij jullie zijn!

Allen: ZIJN GEEST ZAL JOU NABIJ ZIJN!

GEBED VOOR DE KERSTNACHT

EERSTE LEZING UIT DE BIJBEL Jesaja 9:1-6

Het volk dat in duisternis ronddoolt
ziet een schitterend licht.

Zij die in het donker wonen
worden door een helder licht beschenen.

2 U hebt het volk weer groot gemaakt,
diepe vreugde gaf U het,
blijdschap als de vreugde bij de oogst,
zij jubelen als bij het verdelen van de buit.

3 Het juk dat op hen drukte,
de stok op hun schouder, de staf van de drijver,
U hebt ze verbrijzeld, zoals Midjan destijds.

4 Iedere laars die dreunend stampte
en elke mantel die doordrenkt is van bloed,
ze worden verbrand,
ze vallen ten prooi aan het vuur.

5 Een kind is ons geboren,
een zoon is ons gegeven;
de heerschappij rust op zijn schouders.
Deze namen zal hij dragen: Wonderbare raadsman,
Sterke God, Eeuwige vader, Vredevorst.

6 Groot is de heerschappij en zonder einde de vrede
voor de troon van David en voor zijn koninkrijk;
ze zijn gegrondvest op recht en gerechtigheid
en staan vast voor altijd en eeuwig.
De HEER van de hemelse machten
brengt dit in zijn vurige liefde tot stand.

We ZINGEN nu Lied 448, "Het volk dat wandelt in het duister"
(tekst J.W. Schulte Nordholt, melodie F.A. Mehrrens).

1 Het volk dat wan-delt in het duis-ter

zal een groot licht zien, een groot licht.

Hef naar de he-mel uw ge-zicht,
met op - ge - he - ven hoof-den, luis - ter,

Liedboek Onl

3 Hij komt met vrede; en geen rampen
geen oorlog en geen bitterheid
zal er meer zijn, geen kind dat schreit,
geen laarzen die in 't duister stampen.

5 Er is een Zoon voor ons gegeven,
de Zoon van God die Koning is,
die 't licht is in de duisternis,
de weg, de waarheid en het leven.

Harmonie '67 SPEELT nu "Christmas variations, based on 'Es ist ein Ros entsprungen'" (een compositie van Roland Kern).

TWEEDE LEZING UIT DE BIJBEL Lucas 2:1-20

Tijdens het lezen van het evangelie worden de klokken van de Martinatoren geluid om aan stad en ommeland te doen horen de goede boodschap van het Kerstevangelie. Ook worden alle lichten in de kerk nu ontstoken.

In die tijd kondigde keizer Augustus een decreet af dat alle inwoners van het rijk zich moesten laten inschrijven. 2 Deze eerste volkstelling vond plaats tijdens het bewind van Quirinius over Syrië. 3 Iedereen ging op weg om zich te laten inschrijven, ieder naar de plaats waar hij vandaan kwam. 4-5 Ook Jozef ging op weg om zich te laten inschrijven. Samen met Maria, zijn aanstaande vrouw, die zwanger was, reisde hij van de stad Nazaret in Galilea naar Judea, naar de stad van David die Betlehem heet, aangezien hij van David afstamde. 6 Terwijl ze daar waren, brak de dag van haar bevalling aan, 7 en ze bracht een zoon ter wereld, haar eerstgeborene. Ze wikkeld Hem in doeken en legde Hem in een voederbak, omdat er voor hen geen plaats was in het gastenverblijf.

8 Niet ver daarvandaan brachten herders de nacht door in het veld, ze hielden de wacht bij hun kudde. 9 Opeens stond er een engel van de Heer bij hen en werden ze omgeven door de stralende luister van de Heer, zodat ze hevig schrokken. 10 De engel zei tegen hen: 'Wees niet bang, want ik kom jullie goed nieuws brengen dat grote vreugde betekent voor heel het volk: 11 vandaag is in de stad van David jullie

redder geboren. Hij is de messias, de Heer. 12 Dit zal voor jullie het teken zijn: jullie zullen een pasgeboren kind vinden dat in doeken gewikkeld in een voederbak ligt.' 13 En plotseling voegde zich bij de engel een groot hemels leger dat God pries met de woorden:

14 'Eer aan God in de hoogste hemel
en vrede op aarde voor de mensen die Hij liefheeft.'

15 Toen de engelen waren teruggegaan naar de hemel, zeiden de herders tegen elkaar: 'Laten we naar Betlehem gaan om met eigen ogen te zien wat er gebeurd is en wat de Heer ons bekend heeft gemaakt.' 16 Ze gingen meteen op weg, en troffen Maria aan en Jozef en het kind dat in de voederbak lag. 17 Toen ze het zagen, vertelden ze wat hun over het kind was gezegd. 18 Allen die het hoorden stonden verbaasd over wat de herders tegen hen zeiden, 19 maar Maria bewaarde al deze woorden in haar hart en bleef erover nadenken. 20 De herders gingen terug, terwijl ze God loofden en prezen om alles wat ze gehoord en gezien hadden, precies zoals het hun was gezegd.

Wij ZINGEN staande Lied 489, "Komt ons in diepe nacht ter ore" (tekst H. Oosterhuis, melodie 1543/Geneve 1551). Het koor zingt couplet 2, allen couplet 1 en 3.

The image shows a musical score for a hymn. It consists of seven staves of music, each with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The lyrics are written below the notes. The music is in a simple, homophonic style, typical of a hymn tune. The lyrics are: "1 Komt ons in diepe nacht ter ore: de morgenster is opgegaan, een mensenkind voor ons geboren, 'God zal ons redden' is zijn naam. Open uw hart, geloof uw ogen, vertrouw u toe aan wat gij ziet: hoe 't woord van God van alzo hoge".

1 Komt ons in diepe nacht ter ore:
de morgenster is opgegaan,
een mensenkind voor ons geboren,
'God zal ons redden' is zijn naam.
Open uw hart, geloof uw ogen,
vertrouw u toe aan wat gij ziet:
hoe 't woord van God van alzo hoge

hier men-se-lijk aan ons geschiedt.

Liedboek Onli

2 Geen ander teken ons gegeven
 geen licht in onze duisternis
 dan deze mens om mee te leven
 een God die onze broeder is.
 Zingt voor uw God, Hij openbaarde
 in Jezus zijn menslievendheid.
 Zo wordt de wereld nieuwe aarde
 en alle vlees aanschouwt het heil.

3 Zoals de zon komt met zijn zegen
 een bruidegom van licht en vuur,
 zo komt de koning van de vrede
 voorgoed gekomen is zijn uur.
 Hij huwt de mensen aan elkander
 zijn liefde gaat van mond tot mond.
 Hij geeft zijn lichaam ons in handen.
 Zo leven wij zijn nieuw verbond.

OVERWEGING

Harmonie '67 SPEELT "Canzone di Francesco",
 een compositie van Thomas Doss.

Het is een muzikale meditatie op het leven van Franciscus van Assisi (1181-1226), de overbekende middeleeuwse edelman die koos voor een leven in armoede in navolging van Jezus. Hij was de stichter van de Orde der Minderbroeders, de Franciscanen. Het verhaal gaat dat Franciscus de eerste was die een levende Kerststal bouwde.

Wij ZINGEN Lied 494, "Vanwaar zijt Gij gekomen" (tekst H. Oosterhuis, melodie 'Er is een roos ontloken'). Koor couplet 2, allen 1 en 3.

1 Van - waar zijt Gij ge - ko - men,

wij wis-ten niets van U.

In on - ze stout - ste dro - men
was God nooit hier en nu.
Een nieu - we God zijt Gij
die on - der ons wilt wo - nen,
zo ver weg, zo dicht - bij.

Liedboek O

2 Gij zijt ons doorgegeven,
een naam, een oud verhaal,
uw woorden uitgeschreven
in ied're mensentaal.
Ons eigen levenslot
met uw geluk verweven,
zo zijt Gij onze God.

3 Gij zijt in ons verloren,
wij durven U niet aan,
uw stem in onze oren,
uw komst in ons bestaan.
Een woord van vlees en bloed,
een kind voor ons geboren,
een mens die sterven moet.

DE DIENST VAN GAVEN EN GEBEDEN

COLLECTE

De bestemming van de collecte wordt toegelicht door Martin de Bruijn van de Werkgroep Diaconaat.

Tijdens de collecte zingt het koor vier kerstliederen: "Noël nouvelet", "Entre le boeuf et l'âne gris", "Nativity Carol" en "Hand by hand".

“Noël nouvelet” (bew. Kees de Wijs)

Laten we nu een nieuw kerstlied zingen,
 Toegewijde mensen, laten we God danken!
 Laten we een lied zingen voor de nieuwe Koning.
 De engel zei tot de herders: ‘wees niet bang en wees gerust
 In Bethlehem zullen jullie een engel vinden.’

Toen allen in Bethlehem bijeen waren, vonden ze
 Het Kind, Jozef en ook Maria. De kribbe was de wieg.
 Spoedig kwamen ook de Koningen, verlicht door een ster.
 ’s Morgens kwamen zij aan in Bethlehem.

“Entre le boeuf et l’âne gris” (bew. Felix de Nobel)

Tussen de os en de grijze ezel slaapt de kleine jongen.
 Duizend goddelijke engelen en duizend serafijnen
 Vliegen rondom deze grote God van liefde.
 Tussen de beide armen van Maria slaapt de vrucht van het leven.
 Tussen de vrolijke herders slaapt de kleine jongen.
 Op deze feestelijke dag slaapt Emmanuel.

“Nativity Carol” (bew. John Rutter)

Geboren in een stal, zo nederig, geboren zo lang geleden;
 Geboren onder het licht van een ster is Hij die ons zo liefhad.
 Ver weg, in stilte lag Hij; vandaag geboren, breng Hem eer,
 Want Christus is waarlijk geboren, geboren op Kerstdag.
 Gewiegd door zijn moeder met een zoet slaapliedje,
 Boven haar zoon vullen engelen de hemel.

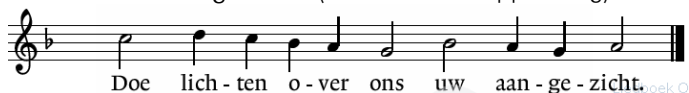
Wijzen vanuit een ver land en herders vanaf de heuvels
 Komen dit bijzondere kind vereren, hun harten vervult Hij met zijn warmte.
 In die stal werd de liefde geboren om in onze harten te stromen.
 Onschuldig dromend kindje, maak mij Uw liefde bekend.

“Christmas Carol: Hand by hand” (bew. Leonard van Goudoever)

Laten we elkaar bij de hand nemen en plezier maken!
 Want de mens heeft de duivel uit de hel weerstaan
 En Gods zoon heeft onze gestalte aangenomen!
 Een kind werd geboren onder de mensen en in dat kind was geen gebrek:
 Het Kind is God en het kind is mens; en in dát kind begon ons leven!

DANKGEBED EN VOORBEDEN

iedere voorbede eindigt met de woorden “Zo bidden wij U”, waarop wij zingend antwoorden met Lied 368C, “Doe lichten over ons uw aangezicht” (melodie W. Kloppenburg):

De gebeden worden afgesloten met het gezamenlijk gebeden Onze Vader:

Allen: Onze Vader, die in de hemel zijt,
 uw Naam worde geheiligd.
 Uw Koninkrijk kome.
 Uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel.
 Geef ons heden ons dagelijks brood.
 En vergeef ons onze schulden
 zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
 En leid ons niet in verzoeking,
 maar verlos ons van de boze.
 Want van U is het koninkrijk
 en de kracht en de heerlijkheid
 in eeuwigheid. Amen.

ZEGEN

Voorganger: De Eeuwige zegene u en Hij behoede u.
 De Eeuwige doe zijn aangezicht over u lichten
 en zij u genadig.
 De Eeuwige verheffe zijn aangezicht over u
 en geve u vrede.

Allen: AMEN.

Als SLOTLIED zingen wij staande Lied 481, “Hoor de eng’len zingen d’eer” (tekst C. Wesley, vertaling. W. Barnard; melodie F. Mendelssohn-Bartholdy).

Vre-de op aar-de, 't is ver - vuld:
 God ver-zoent der men-sen schuld.
 Voeg u, vol-ken, in het koor,
 dat weer-klint de he-mel door,
 zing met al-ge-me-ne stem
 voor het kind van Bet-le - hem!
 Hoor, de en-gelen zin-gen de eer
 van de nieuw-ge-bo-ren Heer!

Liedboek Or

2 Hij, die heerst op 's hemels troon,
 Here Christus, Vaders Zoon,
 wordt geboren uit een maagd
 op de tijd die God behaagt.
 Zonne der gerechtigheid,
 woord dat vlees geworden zijt,
 tussen alle mensen in
 in het menselijk gezin.
 Hoor, de eng'len zingen de eer
 van de nieuw geboren Heer!

3 Lof aan U die eeuwig leeft
 en op aarde vrede geeft,
 Gij die ons geworden zijt
 taal en teken in de tijd,
 al uw glorie legt Gij af

ons tot redding uit het graf,
dat wij ongerept en rein
nieuwgeboren zouden zijn.
Hoor, de eng'len zingen de eer
van de nieuw geboren Heer!

Harmonie '67 SPEELT "Boléro de Noël" (compositie Suzanne Welters).

Namens de Stuurgroep Martindiensten
en het GSp - Studentenplatform voor
Levensbeschouwing wensen wij u
Gezegende Kerstdagen.

Bij de uitgang van de kerk vragen we jullie een bijdrage om de viering van onze diensten in deze kerk mogelijk te maken.

Mededelingen - vanuit de Martinidiensten

zondag 5 januari, 10.30 uur: kort ochtendgebed in de Pepergasthuiskerk

zondag 12 januari, 11.30 uur: Arlette Toornstra

Geven per bank of giro

De diaconale collecte van vanavond was bestemd voor de Voedselbank. Giften kunt u overmaken op NL27RABO 0136784798 t.n.v. Stichting GSp, inzake Diaconale collecte o.v.v. het doel. Op dit zelfde nummer kunt u ook uw bijdrage storten voor het behoud van de Martinidiensten. Wie het overige werk van het GSp wil steunen kan zijn/haar bijdrage storten op NL02 INGB 0003870284 t.n.v. Stichting GSp, Groningen. Desgewenst kunt u gebruik maken van onderstaande QR-codes:

diaconale collecte
kerstnacht 2024

Instandhouding
Martinidiensten

Contact en informatie

Contactgegevens Martinidiensten

Voor alle informatie rondom onze vieringen in de Martinikerk kun je terecht op www.martinidiensten.nl. Mocht je een vraag hebben, mail ons dan via info@martinidiensten.nl. En neem eens een kijkje op de facebook-pagina van de Martinidiensten: www.facebook.com/martinidiensten

Nieuwsbrief Martinidiensten

Wil je op de hoogte blijven van de thema's in de komende diensten, activiteiten, nieuws uit onze commissies en meer? Schrijf je dan in voor onze maandelijkse nieuwsbrief via www.martinidiensten.nl

Adresgegevens GSp

Voor alle informatie betreffende het GSp: www.gspweb.nl

Postadres: Kraneweg 33, 9718 JE Groningen; tel. 050 - 312 99 26

Ons e-mailadres is: info@gspweb.nl